L-Ewwel Taqsima — DAWL

IL-BIBBJA U L-INKARNAZZJONI TA' GESU'

minn P. GUIDO SCHEMBRI, O.F.M.

Dan li ġej huwa studju personali tiegħi. Hu studju li ili naħseb fuqu snin u li għadni ma fissirtux perfettament f'moħħi. Qed nipprova nfisser hawn il-ħsibijiet tiegħi fil-kitba biex niċċarahom aħjar u forsi nsib kliem li jfisser tajjeb dak li hemm moħbi f'moħħi. Qed nikteb ukoll hawn biex int li taqra tipprova tifhimni u forsi tasal aħjar minni tfisser dak li rrid infisser jien. Jekk tinteressa ruħek f'dak li ser ngħid u tinqala' tikteb, agħmilli pjaċir ikteb fuq l-istess ħaġa u kkritikani: uri fejn għedt ħażin jien, u fejn għedt tajjeb. Għid fejn il-ħsibijiet tiegħi huma dgħajfin u mudlama u fejn għandhom saħħa u dawl. U jekk żbaljajt mija fil-mija, għidli wkoll, u nirringrazzjak. B'hekk jitgħallem kulħadd. Meta nippruvaw ngħidu xi ħaġa minn tagħna, inkunu qed nagħmlu l-ġid għax ma nibqgħux nagħmlu bħaxxadini, nikkupjaw wieħed 'il ieħor. U f'dan li ser ngħid m'jien ser indaħħal l-ebda domma jew xi verità definita mill-Knisja. U għalhekk m'hemm lok ta' ebda ereżija.

IN-NATURA TAL-BIBBJA

Minn dak li qalet il-Knisja u minn dak li tgħid il-Bibbja stess, jien nikkonkludi li l-Bibbja qisha Kristu, il-Bniedem-Alla. Mhux daqsu, għax hi ħierġa minnu, u la darba ħierġa minnu ma tistax tkun daqsu. Imma jidhirli li tixbħu ħafna fin-natura tagħha. U ma tistax ma tixbħux la darba ħierġa minnu, bħala l-Bniedem-Alla.

Il-Knisja u l-Bibbja stess igħidu li l-Kotba Mqaddsa huma l-Kelma t'Alla. S'hawn nafuh tajjeb. Issa l-kelma tiġbed in-natura tal-fomm li minnu tkun ħierġa. Kliemi hu uman, ta' bniedem, għax jiena bniedem. Kiemi ma jistax ikun t'Alla, għax jien minix Alla. Issa l-Bibbja hi l-Kelma t'Alla għax ġejja minn Alla. Imma hi wkoll il-kelma ta' bnedmin bħalna għax għaddiet mill-fomm u l-kitba ta' bnedmin bħalna. Meta l-Profeti tennew il-kelma t'Alla lissemmiegħa tagħhom, tennewhielhom b'fommhom ta' bnedmin li kienu. Dawn ma ħallewx il-Kelma t'Alla "spirtu biss" (għax kieku ħadd ma kien jifimha), imma laħħmuha bil-kelma tal-bnedmin, u hekk in-nies fehmuha.

Mela l-Bibbja hi ta' natura divina u umana fl-istess ħin. Hi ta' natura divina għax ġejja minn Alla u hi l-Kelma t'Alla. Hi wkoll ta' natura umana għax inlaħħma bil-kelma tal-bniedem.

Mela n-natura tal-Bibbja hi bħal dik ta' Kristu hemm persuna waħda (dik tal-Verb, ngħidu fit-Teoloġija). Imma fih hemm żewġ naturi, dik ta' Alla (divina) u dik ta' bniedem (umana). Dawn iż-żewġ naturi jingħaqdu fil-persuna tal-Verb b'dik li ngħidulha "għaqda ipostatika".

Issa nqabblu dan li għedna man-natura tal-Bibbja. Fi Kristu hemm

persuna waħda li mħabba fiha dak li għamel Kristu bħala bniedem għandu mertu divin u nistgħu ngħidu li kien magħmul minn Alla. Issa fil-Bibbja mhemmx persuna għax il-kelma mhix persuna. Imma hemm individwalità tal-Bibbja hi, bħal dik tal-persuna ta' Kristu, divina. U għalhekk il-Bibbja għandha qawwa divina. U b'din l-individwalità divina tal-Bibbja nistgħu nfissru kif il-messaġġ tal-Bibbja hu divin u uman fl-istess ħin.

dem) meta ġiet miktuba mill-awtur uman.

In-natura divina ta' Kristu ngħaqdet mal-ġisem f'Nazaret meta l-qawwa ta' l-Ispirtu s-Santu niżlet fil-ġuf purissimu ta' Marija. Dan hu misteru kbir. Hu misteru ta' l-imħabba u l-omnipotenza t'Alla. U naħseb li l-misteru tal-Bibbja jixbaħ ħafna lil dan. Flok il-persuna ta' Kristu, hemm l-individwalità divina tal-Kelma t'Alla. Flok in-natura divina ta' Kristu, hemm in-natura divina tal-

Kristu jgħallem l-Appostli.

Għedna li l-persuna ta' Kristu tgħaqqad fiha żewġ naturi: dik divina u l-oħra umana. Hekk ukoll, l-individwalità divina tal-Bibbja tgħaqqad fiha ż-żewġ naturi tal-Kelma: il-Kelma t'Alla (divina) fi kliem tal-bniedem (umana).

U kif in-natura divina ta' Kristu ġiet imlaħħma (ħadet il-ġisem) fl-Inkarnazzjoni, hekk ukoll in-natura divina tal-Kelma t'Alla ġiet imlaħħma (ħadet l-għamla ta' kelma ta' bnie-

Kelma. Il-qawwa ta' l-Ispirtu s-Santu hi l-istess waħda fiż-żewġ ġrajjiet. Flok il-ġuf purissimu ta' Marija, fl-Inkarnazzjoni ta' Kristu, hemm il-moħħ u r-rieda tal-kittieb sagru. U Marija, bħall-kittieb sagru, kienet imnissla mill-poplu t'Alla, u, bħall-kittieb sagru wkoll, kienet membru tar-razza umana.

Semmejt li Marija hi membru tal-poplu t'Alla u tar-razza umana, għax Kristu ried jinkarna fil-poplu t'Alla

(kif kienu ħabbru l-profeti) u ried jieħu n-natura tar-razza umana biex isalva r-razza umana kollha. U qabbilt lil Marija, bħala Lhudija u bniedma, mal-kittieb sagru uman, għax Alla ried iġiegħel jidwi leħnu u Kelmtu ir-razza umana kollha permezz tal-poplu Tiegħu. U Alla ried jinqeda bil-poplu Tiegħu għax fih hejja u wettaq u xerred il-ġid tal-fidwa ta' Kristu li hi l-milja, il-għan u l-għana tal-Kelma Tiegħu.

IL-KELMA T'ALLA U KRISTU-KELMA T'ALLA

Dak li għadna kemm fissirna nistgħu nagħtuh dawl aktar minn dan li ser ngħidu.

Fil-Għaqda l-Qadima naqraw ħafna drabi fuq in-natura u l-missjoni tal-Kelma t'Alla. Din xi drabi tfisser il-kelma miktuba tal-liġi (Eżodu 34: 28; Dewteronomju 4:13; 10:4) li saret il-ħajja nfisha tal-poplu t'Alla (Dewter. 32:47; 8:3). Għaxriet ta' drabi, 'l hawn u 'l hinn, din tfisser ukoll il-qawwa u r-ruħ tat-tagħlim tal-profeti u ta' l-għorrief tal-poplu t'Alla. Barra minn hekk, dil-Kelma kienet xi drabi tiġi ppersonifikata fl-għerf t'Alla, bħala rivelazzjoni ħajja t'Alla (Salm 119:89) u bħala ħidma sħiħa u setgħana t'Alla fl-ordni u l-istorja tad-dinja (Salm 147:15; 107:20; Iżaija 55:11; Ktieb il-Għerf 18:14ss.).

Mela jidher ċar li l-Kelma t'Alla hi manifestazzjoni tan-natura t'Alla. Mela n-natura tagħha hi divina: divina għax ħierġa minn Alla u għax turi 'l Alla lid-dinja.

Issa San Ġwann igħidilna li dil-Kelma t'Alla tlaħħmet fi Kristu u ħadet il-ġisem bħal tagħna. Dan sar fl-Inkarnazzjoni fil-ġuf ta' Marija. Mela f'Ġesù il-Kelma t'Alla waslet fil-milja tagħha. Qabel kienet dehret inkarnata fir-revelazzjonijiet u l-ħidma t'Alla, fit-tagħlim tal-profeti u l-għorrief ta' Iżrael li ġew miġburin fil-Bibbja. Fil-milja taż-żmenijiet, imbagħad, ġiet inkarnata fi Kristu li f'ġismu magħqud mad-divinità ġabar l-aqwa rivelazzjoni, ħidma u tagħlim fuq Alla.

Għalhekk mela l-Bibbja hi bħall-umanità ta' Kristu. U barra li ġiet inkarnata bħal Kristu (id-divinità ta' Kristu fil-ġisem li ħa minn Marija — id-divinità tal-Bibbja fil-kliem u l-kitba ta' l-awturi umani), il-Bibbja baqgħet u tibqa' turi d-divintà t'Alla u ta' Kristu matul iż-żmenijiet, bħal ma Kristu baqa' u jibqa' juri d-divinità t'Alla u Tiegħu fis-sagramenti.

IL-BIBBJA HI SAGRAMENT TAL-GRAZZJA

Fost ħwejjeġ oħra, San Ġwann għallimna fl-Evanġelju tiegħu li Ġesù hu s-sagrament tal-ħajja ta' dejjem. Ġesù hu l-akbar sagrament għax is-seba' sagramenti huma l-kanali tal-grazzja ta' l-umanità Tiegħu (magħquda mad-divinità) li permezz tagħhom baqgħet ħajja fostna.

Issa l-Bibbja hi wkoll sagrament għax hi wkoll kanal tal-grazzja ta' Ġesù. Għalina, li qed ngħixu mijiet ta' wara Ġesù, hi wkoll il-manifestazzjoni tal-Kelma ta' Kristu (hemm bosta u bosta testi li juru dan) u l-għajn li minnha nixorbu l-ilma tal-ħajja tal-grazzja ta' Ġesù. Hi l-ikel, ix-xorb, id-dawl, il-hena u l-ħajja u l-qawmien ta' ruħna. F'hekk tixbaħ ħafna lil Kristu; anzi hi parti minn Kristu. Għalhekk hi sagrament, għax hi nixxiegħa u kanal tal-grazzja.

IL-BIBBJA, BĦALL-UMANITA' TA' ĠESU', HI "SINJAL TA' KONTRADIZZJONI"

Ix-xwejjaħ Xmun kien qal lil Marija meta pprezentat lil binha fit-Tempju li Ġesù (Alla magħqud mal-bniedem) kellu jkun "is-sinjal ta' kontradizzjoni". U hekk kien tabilħaqq. Kien hemm min emmen fih, min le. Kien hemm min ħa l-ħajja ta' dejjem minnu, u kien hemm min wiret il-kundanna tal-mewt ta' dejjem għax ma emminx fih. L-Evanġelji kollha, speċjalment ta' San Ġwann, jgħallmu dan ċar u tond.

Hekk hi l-Bibbja. Hemm min jaqraha, jgħożżha u jfassal ħajtu fuq it-tagħlim tagħha. Min jagħmel dan isib fiha l-ħajja u l-qawmien tiegħu. Hemm min iwarrabha, ikasbarha, iżeblaħha u ma jimxix wara t-tagħlim tagħha. U min jamel hekk isib il-kundanna tiegħu fiha.

X'SIWI GĦANDU DAK LI GĦEDNA

Jekk nistudjaw in-natura ta' l-ispirazzjoni tal-Bibbja bid-dawl ta' l-Inkarnazzjoni ta' Ġesù, inkunu nistgħu nigbdu ħafna konklużjonijiet ta' siwi.

L-ewwelnett nitgħallmu li l-ispirazzjoni t'Alla lill-awtur sagru ma kenitx biss qawwa t'Alla li tmiss biss iż-żmien li fih inkiteb il-ktieb sagru. Imma kienet qawwa divina ilha taħdem fil-poplu t'Alla u għadha taħdem s'issa fina u sabet iċ-ċentru tagħha fil-kitba tal-ktieb sagru. Sewwa sew kif Alla kien ilu fid-dinja u għadu jaħdem bis-sagramenti u qiegħed iċ-ċentru tal-ħidma divina Tiegħu fl-Inkarnazzjoni tan-natura t'Alla fil-ġuf ta' Marija.

Nitgħallmu wkoll li m'għandniex inqisu l-awtur sagru bħala *strument* biss t'Alla fil-kitba tal-ktieb sagru. Fl-Inkarnazzjoni, Marija ma' kenitx biss strument, imma ko-operatriċi t'Alla u kanal li għadda l-umanità lil Ġesù u l-prerogativi tal-poplu Lhudi. Kienet *strument l-aktar attiv*, u ħafna aktar minn hekk. Hekk ukoll l-awtur sagru meta kiteb il-ktieb tiegħu ma kienx strument biss; kien bħall-ġuf ta' Marija; kien bħal għalqa maħduma u mhejjija biex tilqa' ż-żerriegħa tal-Kelma; kien dak li laħħam il-Kelma t'Alla bil-kliem tal-bniedem; kien bħal kanal li għadda n-natura umana tal-kelma bil-kwalitajiet kollha tagħha biex tingħaqad man-natura divina tal-Kelma t'Alla.

Nitgħallmu li dak li qalu ħafna għorrief li meta Alla "ispira" lill-awtur sagru, Hu "iddettalu" dak li għandu jikteb, dan ma jfissirx sewwa l-azzjoni t'Alla fl-awtur sagru. Mhux minnu li Alla "iddetta", għax l-awtur sagru ma kienx segretarju t'Alla fil-kitba tiegħu. Alla dawru bil-qawwa u d-dawl Tiegħu biex jikteb, sewwa sew kif għamel ma' Marija meta ikkonċepit lil Ġesù. L-għorrief ilhom jgħidu li l-ideja ta' "dettazzjoni" mhix flokha, u naħseb dak li rajna jiswa mhux ftit biex l-ideja ta' "dettazzjoni" nsewwuha.

Naraw ukoll li l-Bibbja mhix biss *messaġġier ħaj* b'ħafna messaġġi, kif hu l-Iben t'Alla inkarnat.

U nitgħallmu fl-aħħarnett li l-awtur sagru mhux biss "kittieb" u "awtur" għax il-ħidma tiegħu mhix marbuta mal-kitba biss. Hu aktar kanal li nqeda bil-kitba biex jgħaddi lill-bniedem il-ħsibijiet, ix-xewqat u l-messaġġi t'Alla. U ma kienx marbut mal-kitba, għax il-ħidma tiegħu hi "kerigma" ħajja (xandira t'Alla) fil-poplu t'Alla kemm qabel ma nkitbet, kif ukoll wara li nkitbet. U din hi

kwalità li l-ebda ktieb ieħor ma għandu.

GĦELUQ

Dan li għedt hu biss ftit minn dak li xtaqt ngħid. Hu biss ġabra ta' ftit konsiderazzjonijiet fil-qosor. Hu biss bidu ta' dak li wieħed jista' jgħid u jfisser aħjar. Jista' jkun li l-konsiderazzjonijiet tiegħi huma żbaljati, neqsin, jew eżaġerati. U, billi jien konvint li mhumiex mibnijin fl-ajru, nixtieq li xi ħadd aktar profond minni jissokta miexi 'l quddiem fit-triq li ftaħt jien. Naf li għandna hawn Malta teoloġi li jistgħu jagħmlu dan, u jekk jagħmluh, naħseb li x-xogħol aktar dawl.

IS-SULTAN SALAMUN

(SURA BIBLIKA)

Salamun hu bin is-sultan u profeta David. Bil-kemm kellu l-għoxrin sena tiegħu meta ħa f'idejh is-Saltna ta' Iżraeli, wara li kien ħa wkoll minn għand missieru, qrib il-mewt, tagħlim u twissijiet ta' kif għandu bir-reqqa kollha joqgħod għall-qadi tal-Liġi, u ta' kif kellu jimxi biex jistħoqq żgur l-għajnuna ta' Jehova u jqiegħed fis-sħiħ is-sisien tas-Saltna ta' Iżraeli għal ma' tul iż-żminijiet, b'sensiela ta slaten oħra bla għadd mill-ġid ta' ġensu (I Reg. II, 1-4 — LX, 5ss.).

B'imġiba hekk għarfa u bi tmexxija hekk għaqlija tas-saltna li Alla kien waqqaf bil-qaddej fidil tiegħu, David, it-Tron ta' Iżraeli kien hekk għola fis-setgħa u fil-ġieħ, li ġieb għal taħtu l-għedewwa kollha ta' ma' dwaru, hekk, li l-għadd tan-nies taħt is-Saltna ta' Iżraeli kien sar hekk kbir daqs "ir-ramel tal-baħar... u minn Dan sa Bersabea kulħadd kien jgħix hemm bla ebda biża' għad-dell tad-dielja tiegħu u tas-siġra tat-tin ta' daru" (I Regum, IV, 20).

Għalhekk, kif ħa f'idejh is-Saltna wara David missieru, Salamun, fuq it-tagħlim u t-twissijiet ta' missieru David, seta' dlonk jaħseb iwettaq għall-ġid tal-poplu tiegħu dak kollu li kien jista' jiswielu ta' hena fi żmien ta' sliema u ta' paċi. Mogħni kif kien minn qaddisu b'doni tan-natura kbar u mmexxi dejjem fuq it-tiġrib ta' missieru, ukoll f'dak li hu ta' xeħta pulitka, fittex li jgħakkes, qabel xejn, lil dawk li kienu ta' xi tiġrib għas-Saltna, billi jqishom bħala nies ta' mingħajr biża' t'Alla u neqsin ukoll mill-imħabba lejn pajjiżhom; lejn dawk imbagħad, li kellhom għal qalbhom il-qadi bir-reqqa tal-Liġi ta' Mosè u b'xi mod jiswew għall-ġid ta' Iżraeli kien juri ġibda, tjubija u mħabba. Dan is-Sultan Salamun kellu jibda jwettqu sa mill-bidu tal-ħakma tiegħu kontra Adonija, li ried u ħadem ukoll biex jaħtaflu l-jedd għas-Saltna, u kontra dawk li għenuh, biex flok Salamun jiret Adonija s-Saltna ta' Iżraeli (I Reg. II, 5ss.).

U hekk inxteħet għax-xogħol Salamun. Imwarrbin dawk kollha li kienu ta' xi tiġrib għall-Istat u għar-Reliġjon, Salamun sab ruħu Sultan ta' saltna hekk qawwija, setgħana u